
Vznikne ministerstvo vědy či sportu?

Vznikne ministerstvo vědy či sportu?

22.03.2010, autor: RYCHLÍK MARTIN

Od školáčků a cvičenců až po nejvýkonnější laser světa. Takový záběr má nynější Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT), které spravuje nebývale širokou agendu. Lze ji vůbec obsáhnout? A hodlají to politické strany po volbách změnit? Některé z nich totiž navrhly odloučení sportu nebo vědy z gesce tohoto resortu, takže týdeník EURO zajímalo, nakolik je to reálné. Uspořádali jsme proto anketu mezi sedmi stranami, jež mají dle předvolebních průzkumů největší šanci uspět. Přestože do voleb zbývá pouhých pár týdnů, strany až na výjimky překvapily vágními výroky a nejistými představami v řadě oblastí... Pokud dostojí svým slibům, ministerstvo by mělo být personálně zeštíhleno, Akademie věd ČR se více sblíží s vysokými školami, ale zrodu "vědeckého superúřadu" se v dalším volebním období nedočkáme. A podporu pro sportovní resort by těžko našli i socialisté.

Kdo má tedy šanci stát se tím, jenž se školství po volbách ujme? ČSSD navrhuje Jiřího Havla (byť předseda strany chce oslovit též Jana Švejnara), komunisté počítají s poslancem Milanem Bičíkem. Pověřeni jsou též poslankyně Michaela Šojdrová (KDU-ČSL) a Josef Dobeš (Věci veřejné). Zájem o post potvrdil týdeníku EURO předseda Strany zelených Ondřej Liška: "Rád bych pokračoval v práci, kterou jsem na MŠMT započal. Četné reakce učitelů, studentů, ale i vědců mne utvrzují v tom, že nastoupená cesta nebyla marná." ODS prý - asi i vzhledem k situaci ve straně - nechce "předčasně vytahovat jména z klobouku", ale k dispozici má "řadu odborníků, kteří by mohli školství vést". Podobného stanoviska se drží i TOP 09.

UNISONO: MÉNĚ ÚŘEDNÍKŮ!

Jediné, na čem se oslovené strany shodly, je snižování úřednických stavů. ČSSD ohlašuje redukci náměstků a jasnější vymezení kompetencí. Komunisté by rádi snížili počet odborů i skupin v čele s náměstků, a v důsledku toho počítají s úbytkem zaměstnanců. Reorganizovat agendu hodlá i ODS. Redukce úředníků je též v plánech KDU-ČSL. Razantně se vyjádřily Věci veřejné: "Navrhujeme nezávislý personálně- procesní audit a následně snížení počtu úředníků. Náš odhad je minimálně deset procent při snížení nákladů o pětinu," říká Josef Dobeš, jenž by rád posílil kapitolu školství o deset miliard korun na úkor resortu obrany.

Konkrétněji odpověděly pouze dvě partaje. "Prosadili bychom změnu struktury, jež bude více odpovídat stávající situaci. Základní školy spadají pod obce a střední školy pod kraje. Proto je možné omezit části ministerstva, které se zabývají touto agendou, při zachování důrazu na řešení nejproblematičtějších otázek regionálního školství - platy učitelů, kvalita výuky," řekl týdeníku EURO Jan Vitula, expert TOP 09 na problematiku školství. Dle Lišky (SZ) změny přijít musejí. Za "obrovskou chybu" označuje nedávné zásahy ministryně Miroslavy Kopicové, zvláště pak zrušení skupiny pro sociální programy podporující vzdělání (nejenom) Romů, již by ihned obnovil.

MINISTERSTVO SPORTU? TĚŽKO

Šéf ČSSD Jiří Paroubek po olympiádě mediálně bodoval se svou vizí podpory sportu a oddělením tělovýchovy. "Uvažujeme o jejím vyčlenění z MŠMT s cílem zajistit samostatné financování, reorganizaci s důrazem na podporu vzniku a obnovy trenérských míst na sportovních školách, posílení tělovýchovných jednot... Usilujeme též o povinný odvod firem s významnou tržní silou v rozsahu asi jednoho procenta ze základu daně certifikovaným sportovním organizacím," vzkázala ČSSD, leč její plán rozhodně nemá podporu ostatních. Ani komunistů. Proti je pochopitelně ODS, neboť "pouhý vznik odboru by nevedl k lepšímu financování sportu". Myšlenka se nelíbí ani KDU-ČSL, která ji označuje za "špatnou kosmetiku". TOP 09 vidí problém úplně jinde: "Sport je mimořádně zatížen výstavbou sportovní haly společnosti Sazka, která místo financování sportu financuje dluhy vzniklé její výstavbou," míní Vitula. "Samostatné ministerstvo sportu je nesmysl," sdělil též šéf zelených, který upozorňuje na již existující dokument Analýza financování sportu v ČR. Věci veřejné nový úřad nechtějí a zvýšení prostředků na sport hodlají získat z dvacetiprocentního zdanění hazardu.

O VĚDU PEČUJME - EXTRA

Pro vznik resortu vědy se před časem vyslovily dvě dosti odlišné strany - KSČM a TOP 09 - byť zvláštní přístup k výzkumu akcentují všichni. "Ano, úvahami o zřízení ministerstva vědy se zabýváme. Nedomníváme se ale, že by otázka

vytvoření ministerstva byla na pořadu dne, za možný termín pokládáme období let 2012 až 2013," plánují komunisté. Ideu revidovala TOP 09: "Za stávající ekonomické situace není vhodné vyjádřit důraz, který hodláme na výzkum a vývoj klást, založením instituce. To sice může být pozitivní signál, že problému věnujete pozornost, ale samo ministerstvo není k ničemu bez kvalitních odborníků. I zahraničních. Ti a jasná vize, kudy se ubírat, jsou klíčem k řešení problémů české vědy."

Kvalifikovanější posuzování otázek vědy požaduje ČSSD, jež chce prosadit rekonstrukci vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), lepší využití prostředků z operačních programů EU a pro zvýšení kvality vysokoškolského bádání chystá "reakreditace a prověření škol" (sic!). Nicméně KDU-ČSL či Věci veřejné se staví proti vzniku svébytného úřadu. Ani ODS v něm nevidí klady. "Nechceme zřizovat ministerstvo pro vědu a VŠ. Existuje řada variant, jak vytvořit jednoho silného správce prostředků na výzkum a vývoj," tvrdí Martin Kupka, vedoucí mediální sekce ODS. Úřad by nepodpořil ani exministr Liška: "Řešení nespočívá v nových institucích. Podstatné je vyjasnit vztah RVVI k ministerstvům. Pokud si poradní sbor vlády bude hrát na ministerstvo, bude koordinace vědní politiky složitá vždy."

AKADEMIE VĚD? ANO, ALE JINAK

Tématem, s nímž žonglují politici na obou stranách spektra, je osud Akademie věd ČR. Levice hýří ochrannou rétorikou, kterou vyvolalo snížení rozpočtu AV ze strany minulých vlád. Komunisté pokládají AV ČR za "nenahraditelnou instituci" a utlumování ústavů s nižší ekonomickou výtěžností je prý krátkozraké. I favorizovaná ČSSD hodlá akademiky štědře podporovat, avšak i ona by ráda viděla změny. "Požadujeme, aby velká část ústavů, zvláště se základním výzkumem, úžeji spolupracovala s vysokými školami, aby došlo k propojování systému vědy se systémem vzdělávání," řekl týdeníku EURO Petr Petržílek, vedoucí politicko-analytické sekce ČSSD. KDU-ČSL se omezila na nicneřikající vyjádření, že "nelze pokračovat v zahájeném procesu likvidace akademie".

Ostřeji vystoupily Věci veřejné: "Akademie věd musí projít auditem - náklady na její chod jsou do očí bijící." A jak vidí její budoucnost občanští demokraté? "Cílem Česka by mělo být vytvoření podmínek pro postupnou institucionální integraci výzkumných kapacit AV ČR a vysokých škol. Tím by se vznik výzkumných univerzit urychlil. AV by se přeměnila v instituci sdružující špičkové vědce země, kteří by se podíleli na správě výzkumu tak, jak je tomu ve vyspělých státech světa," zní z ODS. TOP 09 by ústavy AV (stejně jako univerzity) podrobila "tvrdému mezinárodnímu hodnocení a na základě toho je financovala".

Za zelené se vyjádřil Ondřej Liška: "V rámci Akademie věd ČR existuje řada skvělých týmů, které si nemůžeme dovolit rozbít neobratnými kroky. Musíme nalézt shody nad společnou vizí. Způsob řízení české vědy musí odpovídat našim podmínkám a dlouhodobým možnostem. Není možné znejistovat celý segment vyhlášením slučování univerzit a akademie nebo politikou, jež je naopak radikálně odděluje."

MOŽNÍ MINISTŘI ŠKOLSTVÍ

ČSSD - Jiří Havel (Jan Švejnar?)

ODS - více kandidátů

KSČM - Milan Bičík

TOP 09 - odmítli se vyjádřit

KDU-ČSL - Michaela Šojdrová

Zelení - Ondřej Liška

Věci veřejné - Josef Dobeš

Pramen: týdeník EURO

Podle ODS by mělo dojít k "postupné institucionální integraci výzkumných kapacit Akademie věd ČR a vysokých škol"

RYCHLÍK MARTIN

(martin.rychlik@euro.cz)

ILUSTRACE: Vojtěch Velický

ILUSTRACE: Vojtěch Velický